

Referansegruppemøte – 11.09.2018

Tilstede: Emily Halvorsen (Forum for natur og friluftsliv (FNF) Rogaland), Eivind Hornnes (Stavangerregionen Havn IKS), Julie Trommald (Bergknapp), Ellen B. Klausen (Miljørettet helsevern, Rogaland brann og redning IKS), Alexander Rügert-Raustein (leiar Dei Grøne Rogaland), Maryon Paulsen Strugstad (Rogaland fylkeskommune), Elin Valand (Rogaland fylkeskommune).

Tema som ble diskutert:

Generelt:

- Innledningen er viktig. Må få tydelig frem behovet og formålet.
- Planprogrammet bør være kort og konsist.
- Å dele selve planen inn i tre deler er et positivt grep; Et kunnskapsdokument, et plandokument og et handlingsprogram.
- Viktig med et konkret handlingsprogram.
- Viktig at det legges opp til tverrfaglige samlinger.

Strukturering av planprogrammet:

- Viktig med klar og tydelig struktur.
- Deler av teksten bør flyttes bak i vedlegg. (kap 1-3 ble diskutert)
- Kapittel 4 og 6 bør slås sammen. Det vil gjøre det mer lesbart.
- Målkapitlet bør legges lengre frem i dokumentet.
- Det bør vurderes å beskrive forskjellen mellom klimatilpasning og klimatilpasning under mål, i kapittel 5.

Tidsperspektiv for plan; kortere eller lengre?

- Viktig å tenke klimatilpasning på lang sikt når det bygges store offentlige bygg og at det må vurderes hvor lenge et tiltak skal vare og hvor mye vedlikehold det innebærer. Planen bør derfor ha et langsiktig perspektiv.
- I plansammenheng kan det være vanskelig å forholde seg til lange perspektiv, som f.eks. 100 år.
- Det er viktig å legge opp til revisjoner i takt med kunnskapsutviklingen.

Hovedtema og behov for utredninger

- Ønske om mer spissede tema.
- Vind er en viktig faktor, og bør være med i arbeidet.
- Klimatilpasning i forbindelse med turstier og friluftslivaktiviteter bør vurderes inkludert.
- Det ble nevnt at punkt 4. «Suksesskriterier» er et bra hovedtema.
- Klimatilpasning av vassdragene ble nevnt som et tema som er viktig for natur og friluftslivsorganisasjonene. I flomsikringsprosjekter er det viktig at friluftsliv- og miljøhensyn blir ivaretatt.
- FnF pekte på behov for bedre varslingsdekning i Rogaland, særlig for ras, på NVE sin varslingside (varsom.no). Det er mulighet for å benytte varslingsystem og teknologi på bedre måter enn det som benyttes i dag.
- Vannlagringsløsninger som kan benyttes når det er tørke ble nevnt som et område hvor det er utredningsbehov. Vannlagring er gjennomført med suksess hos Flor og Fjære som i år

Regionalplan for klimatilpasning i Rogaland

hadde nok vann gjennom hele sommeren (til tross for høye temperaturer og lang tørkeperiode).

- Det ble nevnt at det bør foretas mer omfattende utredninger for rørsystem og drenering ved all utbygging. Innføring av blågrønn faktor som standard i Norge kan bli interessant i dette arbeidet.
- Utfordringer rundt fortetting og overvannshåndtering ble diskutert og pekt på som viktig tema.

Diverse

- Viktig med bred involvering av ulike fagmiljøer; flere eksempler ble dratt frem;
 - Ta med arkitekter i klimatilpasningsarbeid. Dette for å sikre fortetting på en smart og god måte som bevarer natur og utnytter dens roller med hensyn til overvann, erosjon og andre klimautfordringer (jfr. også UNaLab prosjektet).
 - Forskningsmiljø
 - Rogaland brann og redning er et godt kompetansemiljø på beredskap.
 - IVAR, knyttet til overvann og drikkevann.
 - Mattilsynet, knyttet til drikkevann.
- Klimatilpasning må integreres mange steder, eksempelvis;
 - Andre regionale planer. Dette er særlig viktig i fortettingsprosjekter hvor det virker som det er mest fokus på transport og infrastruktur, og lite fokus på klimatilpasning.
 - Andre eksisterende fora og nettverk: for at planen skal bli tatt i bruk på en best mulig måte vil være viktig å få inn klimatilpasning i andre fora og spre kunnskapen. Det er mye samarbeid mellom kommunene når det kommer til helse og miljø, eksempelvis på støy og støv. Dette kan også knyttes opp mot klimatilpasning.
- Juridiske virkemidler bør i størst mulig grad reflektere dagens behov for å sikre at gode tiltak blir gjennomførbare. Det kan være aktuelt at planen tar opp behov for endring av virkemidler.

Sekretariatet kommenterte at det vil være aktuelt å koble på flere fagmiljøer/kompetansemiljøer etter hvert. Det er ønskelig å utvide referansegruppen. Det kan være aktuelt å ta direkte kontakt, for å spørre om interesse til å delta. Dette vil være enklere når hovedtema avklares. Erfaringsmessig vil flere bli interessert og komme med innspill i høringsperioden.

Neste møte:

Tentativt 15. november. Dato avklares endelig seinere.

Referenter: Maryon Paulsen Strugstad og Elin Valand